

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

10. Quæ sit propria vocationis perfectio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

ad remotiora & interiora regni Dei, hoc est, ad vitæ spiritualis & Religiosæ penitissimam perfectionem te recipe: hinc ab omnibus hostis incuribus tutus delitesces.

Profectò, in hostium confinijis is Religiosus habitat, qui veterem & perturbationibus obnoxiam mentem haud exuit, qui ea quæ sunt hominum volens respectat, laudis amans, honorum appetens, commodorum avidus, mortificationis osor, iudicij sui retinens, voluntatis propriæ & cupiditatum explendarum cupidus, denique gestu, moribus, aut animo, mundani & inoliti spiritus reconditum nescio quid tacitè fouens. Hæc igitur reuellenda, in alium hominem abeundum, in aliam & nouam Dei militiam transcripito, alia lege, alijs moribus penitusque pugnantibus est viuendum: ita demum ad huius regni intima, ad loca munitissima, vbi magis timeant quàm timeantur hostes, fauore diuino prosequente penetrabis.

At hinc non nemo interpellabit; Diætu quidem facile est, & cuius fortè promptum, magnifica iactare promissis, & vniuersè loquentem multa polliceri. Verùm omni ambage seposita, clarè velim edicas, quid hæc voces regni intima, qua certa istuc pertingam via? Dicam sanè perlibens; id tamen à me audire si voles, meo more me dicentem, sensimque altiùs assurgentem patienter audies. Dicerem verbo vno, Vocationis incitatum sequere, vocem audi: sed concisiùs id dicitur, quàm vt multum prodesse possit: ergo planiùs & fusiùs. Et quoniam ad belli similitudinem monitio hæc nostra deflexit, in ea pauxillum prouehi non faceret alienum.

C A P V T X.

Quanam sit propria vocationis perfectio.

Fingamus animo fortissimos, eosdemque crudelissimos hostes, quendam prædatoribus opportuniorē abduxisse captiuum, quem turpissimæ morti destinatum, suæ, vbi collibitum fuerit, libidini ludibrio futurum asserunt: ne autem vel fuga, vel astu se in libertatem asserat, loco munitissimo, multis cinctum præsidijis, intentissima vigilia obseruent, atque vt delinitum cautiùs fallant, vultu amorem simulent, iocis, lusibus, epulis, varijsque oblectamentis inescatum eousque dementent, vt libertatis & salutis oblitus, hostes & carcerem amicis & patriæ præferat. De huius hominis vita, quis non putet esse conclamatum? Sed ecce tibi, dum salutare de se ipso cogitationes captiuus ille deposuit, suæque se lanienæ ludibundus asseruat, si quisquam experiētissimus belli miles, omniumque hostilium insidiarum peritissimus, forti manu, industria, celeritate, felicitate inuicta, declinat in insidijs, aduersantibus copijs fugatis, transmissio
vallo,

vallo, distractis munimentis, sese in arcem inimicam penetrat, captiuum vinculis exfoluat, manuque prehensum, ac lentè volentem, per medios, & nequidquam frendentes hostes ad amica regna perducit, ibique miserandæ captiuitatis, & insidiosissimarum blanditiarum fraudes aperiat; iamque sibi restitutum, & sua, licet serò, aliquando tamen, salute gaudentem, fortis ille miles, minusque facinoribus iactandis, quam benè faciendo assuetus, in hæc verba alloquitur: Certæ & crudelissimæ morti, capitalissimi hostes tui te captiuum deuouerant, periculum tuum ipse nescire amabas; at amore tui veni, tibi decertavi, offusam menti caliginem dispuli, amicam in regionem ereptum transtuli; tuæ partes sunt reliquæ, tibi vt in posterum consulas: ferox est hostis, astutus, audax, longioribus excursionibus insuetus, tuaque (qui genius eius est) liberatione irritatus, nihil intentatum relinquet, quo minus in eius iterum casses incidas. suadeo igitur, vt ne vnquam inermis, ne in comitatus incedas, quam longissimè ab ijs omnibus fugias, quæ vllò proximatis iure ad hostes attinent: & quoniam de mea in te beneuolentia, nulla tibi dubitatio intercedere potest, etiam hoc in cumulum addidero, firmissima quedam arx mihi est, longiusculè hinc distita, in quam hostilis paucor vix nisi auditu tenui penetrare potest, omni armorum, commeatuum, milicum & ducum copia instructissima; in eam admitti si voles, me sanè perquam lubente fiet. Quid ad hanc amici sapientisque militis orationem responderi par esset? quid aliud, quam vt non tantum demississimæ, ob tantum beneficium, gratiæ agerentur, sed & entè rogareretur, vt, quando ea fuisset ipsius virtus & beneuolentia, vt vltro seruaturus aduenerit, hostes fuderit, manu asseruerit, quod reliquum superest viæ, securum præstet, ipseque, arcis deprædicatæ custodibus, integrum, certaque in statione collocandum commendet: quis enim reperitur alter, qui ea fide, auctoritate, securitate id perficiat?

Idem & nos in hac nostra belligerandi ratione si obseruamus, in tuto sunt omnia. Atque vt videas quam ad viuum suis hinc depicta coloribus imago vita Religiosæ exprimat; sic habeto, strenuum illum, amicissimum, liberatoremque militem, gratiam esse vocationis, omnia illa beneficiorum officia explentem: est enim hæc gratia minimè dimittunt oris, actuosè potius, & semper longius protendens, multis quasi ancillis comitata virtutibus, & donis spiritus, fida, constans, presidens; diuinæque prouidentia, quibus nititur, viribus inuicta, perseverantiæ in primis amica & euocatrix, perfectæ sanitatis inuentrix, æternæque gloriæ conciliatrix potens. Hæc est quæ tibi de medijs mundi castris erepto, malè amicos inimicauit hostes; quæ mendaci præterlabentis gloriæ luce præstrictos oculos, ad æternum celestium coronarum splendorem contuendum exacuit; quæ vanitatis iugo assuetum, Egyptiæ seruitutis dura imperia detrectare, & ad libertatem filiorum Dei aspirare, nec aspirare tantum, sed in eam etiam forti ausu te ipsum vindicare

dedit: ergo nullius quàm huius amicitia, salubriora, tutiora esse consilia possunt. amorem enim, quo te vltro prior occupauit, expertus es, diffidere diuino dono, luci què sancti Spiritus non potes; illius verò potentia quantopere aduersa omnia cedant, res ipsa iam docuit, adeò vt nihil tibi iam sit fatius, quàm illius comitatu gaudere, ductum sequi: cum què insidiarum atque periculorum plena sint omnia, quæ vix ac ne vix quidem videri, caueri nisi illa duce possint, videndum vt ne transuersum quidem digitum abs eius monitu discedas.

Quod vt sanctius plenius què obserues, verè aperte què denuncio, hunc tibi tam beneuolum, fidum, potentem vocationis satellitem, esse tamen imperiosum, multa què in dicendo, in monendo libertatis: at si recta suadenti obsecundas, si præeuntem æquo passu assequeris, nihil eo comite hilarius fingi potest, nullas cum hostibus patitur inducias, perpetuo què debellat; morarum, segnitiei, torporis est impatiens, hostilia dona omnia, afflatus affatus què tenuissimos execratur, diuerticula non quærit, alienas non ingreditur vias, Marte proprio pugnare & debellare consuevit. Habet enim vocationis gratia vim eam, vt ea quæ ad status, per eius impulsu suscepti, perfectionem spectant, continenter vrgeat; nihil aduersum, diuersum, periculosum, otiosum, languens, distortum ferre possit, quamdiu vegeta mentem insidet. quòd si quid irrepit huiusmodi, tum subito videas, mentis excitatæ spiritualem vigorem emarcescere, graua reddi omnia, onus què illud Christi, quod vocationis gratia subleuante, & iucundè portabatur, & secum portabat cetera, eadem gratia flaccescente, natura què torpore subeunte, humeris reddi importabile, magis què, quomodo turpiter excuti, quàm quomodo fortiter perferri possit excogitari.

Vigeat igitur, perfecte què vigeat, perfectus vocationis amor, in id mouens & perducens quod vocationis illius proprium, optimum, perfectissimum est. Dixi, si ductum, si incitatum gratia huius sequeris, pertinges: at vrges, Quò tandem iuuat enim cursus Religiosi metam certa descriptione definiisse. Cum igitur certum sit, earum rerum omnium quæ definita quadam, certo què limite comprehensâ naturâ constant, & à ceteris distinguuntur, vim quandam, & munia, proprietates què, ac perfectionem ab alijs distinctam esse debere, cum què Religiosæ vitæ instituta, nequaquam indistincta confundantur, sed pulcherrima varietate, in vnâ Dei gloriam conspirante, propagentur; necesse est vt vniuscuiusque instituti Religiosi natura, certa quadam proprietate atque definitione constet, per quam & ab alijs omnibus distinguatur, & ipsa in se suis omnibus partibus constans, integrè perseueret. Et verò in ijs, quæ natura non arte existunt, arduum non est obseruare, quid illud sit quod & perfectionem, & à ceteris distinctionem parit: etenim anima bouis, anima equi, anima & spiritus hominis, eodem què modo id in qualibet re, quod formam propriâ philosophi nuncupant, singulas res à ceteris discriminat, conseruat, & quantum datur perficit. At profecto, nõ parui procliuitate aliquâ eiusmodi formam comperias, in ijs què
ho-

hominum instituto & moribus existere noscuntur. quod ex eo fortasse contingit, quòd per se existentem, & ab omni alia re naturali separatam naturam sortiri non possint, sed immerse vel adiectæ subiectis varijs, destinatione, opinione, consensione hominum, eaque per se admodum variâ, stabiliuntur: nec aliunde videas, artes, munia, officia, dignitates, reipublicæ gubernandæ, seu politiarum genera diuersa, iisdemque in generibus plura vel pauciora, variarum gentium arbitratu permixta, quorum singulorum rationem aliquam vt coniectando asse qui facile est, ita certam definitamque sententiam affirmare difficillimum. Sed vt quantum diuina gratia concesserit, rem hanc elucidare coner,

Duo formarum genera in rebus naturalibus animaduertimus, per quas à rebus alijs secernuntur: vna est, quæ in sensum exterius cadit, primoque & planissimè contuentibus occurrit, & cuius adminiculo ipsæ etiam animantes rem vnam ab altera discriminant: ita est externa quædam in boue, equo, homine, in feno, pomo, pyro, quæ in sensum incurrat species, quæ à brutis ipsis absque errore percipitur. est autem hæc forma exterior, illius quæ in intimis latet, vel administra, vel effectus, vel adminiculatrix, ac subinde conseruatix & ornatrix. quod aperte conijcias ex hominis externa figura, nec prolixius id exequar. At occultior, à sensu remota, & in intimis latet alia forma, quæ ipsissimam rei naturam constituit, vel potius ipsa natura est, nec sensu, sed ratione & intelligentia sola percipitur: huius dignitati & propensione, modus & habitus externæ figuræ accommodatur, vires & qualitates omnes futuris & conuenientibus vñibus inseruiunt, nec in alium finem omnis illa externa forma concessa est, quam vt interior, & (vt cum Philosophis loquar) substantialis forma melius, perfectius, accommodatius perduret. Iam si oculos ad nostra conuerteris, protinus hæc vtraque forma, in Religioso instituto se sensibus ingeret: si enim quempiam occurrentem Religiosum offenderis, non secus quam bouem è corio, cornibus, corpore, sic mihi illum è vestitu cultuque corporis, licet moribus ignotum agnoscas, suoque illum Ordini, Benedictino, Dominicano, vel alteri tribuas: atque externam solam videras, quæ internæ & longè præstantiori, Religiosæ formæ exornandæ subseruiat. Internam autem illam, singulisque propriam videre, certaque descriptione complecti si velis, rem sanè arduam, meisque, vt quod res est fatear, viribus maiorem aggredieris.

Vniuersè quidem id mihi videor definire posse, formam vniuscuiusque instituti propriam germanamque eam esse, quæ vocationis eius proprio germanoque spiritu continetur, efficitur, eiusque natiua vi efflorescit. Spiritus autem ille, est quidam peculiaris vigor gratiæ, impulsu suo incumbens, vt animus virtute & habilitate multiplici, ad omnia illius vitæ onera perferenda, & munera vtiliter ac ex virtute perfungenda, imbuatur ac instruatur, idque omne aptè, & conuenienter illi statui fiat. nec tantum, sed, si vires ceperit, iucundè quoque, facile atque constanter.

Hic

Hic spiritus à Deo datur, à Deo exoritur, & si quid aliud, precibus est postulandus, grata mente complectendus, sanctis operibus exornandus, confirmandus, & ad maiora prouehendus. Quod ut fiat, partes eius potissimas distinctius menti obijcere, in istisq; comparandis operam omnem & industriam adhibere oportet: eas autem ut tibi obijcias peruestigà instituti leges, munia, labores, finē & modum, quid sit quod ad horum singulorum perfectionem requiritur, quid senserit instituti auctor, quibus virtutibus quasi fontibus suorum perfectionem emanaturam pronunciarit: cumq; hoc totum in pauca, latius deinceps propaganda, contraxeris, fallor si non instituti naturam & primigenium spiritum verè perfecteque describeris.

Atque ut ne per aliena longius vagemur, tuæ quam profitemdam suscepisti, Societatis Iesu spiritum in eo esse definitio, imò verò definitiō videtur Ignatius, ut qui verè perfecteque Societatis aguntur spiritu, Iesu Christi Domini nostri imaginem in oculis habeant, ad eius exemplar mores animunq; fingant: & quoniam hoc exemplar est multifariam imitabile, hæc potissimè in se traducat, obedientiam iudicij voluntatisq; quàm maximam, quæ esse tanta non potest, nisi omnis omnium rerum affectus exuatur, & vna regnet voluntas Dei: præterea salutis animarum zelus ita vigeat, ut nullo loco, regione, conditione circumscribatur, ut quanto cumque labores, ipsiusq; vitæ pericula, exemplo Domini qui pro nobis vitam posuit, subire amet: sibi verò & mundo adeo sit mortuus, ut contumelias, ignominiam, malam famam, contradictiones, & omnis generis aduersa, eaque maximè, quæ opinioni, & apud homines existimationi contraria sunt, vehementer exoptet, cum eo tamen, ut culpa & peccato suo, nullam cuiquam ita malè sentiendi occasionem præbeat: sicut enim & zelo, & rerum ad sensum & naturam acerbarum cupiditati moderatur huius vocationis gratia, ut nusquam vel latum vnguam à prudentia & discretionē, cum quem dirigit, exorbitare patiatur. En tibi descriptum paucis vocationis tuæ spiritum, virtutem, & vim naturam, cuius perfectionem cordi tuo penitissimè in sculptam gerere oportet.

In hæc autem, licet verbis & enumeratione pauca, eò vehementius est intendendus animi conatus, quòd ab illis vniuersa status perfectio, mentisq; tranquillitas pendet: cum enim duæ res inter se pugnantes, simul sine pugna & lite esse non possint, non poterit affectus aut amor vllus vocationi aduersus, non perturbare pacem eius hominis, in quo vigeat melior, & intus latens vegetior spiritus. Quod ipsum in Religioso instituto longè esse verissimum obseruo, eoq; verius quo sincerius, nullaq; penitus inuolutione, primi institutoris leges & statuta seruantur. Etenim credendum est, eiusmodi præstantiæ virum, familiæ suæ leges, quibus perfecta perennare posset, condentem, siue prudentiæ naturalis, finemq; spectantis ductu, siue potius eius quo ista vocatione continebatur, spiritus incitatu, eas res sanciuisse, & in mores induxisse, occupatio-

tionum & laborum ea genera selegisse, conuictus & gubernationis eam formam descripsisse, ceteraque omnia ita temperasse, ut ad conseruandum augendumque uocationis spiritum, hoc est perfectionem in illo uitæ genere descriptam circumscriptamque, conspirent, cessantes urgeant, procedentes exerceant, perfectosque multa consolatione demulceant, numquam autem quietos esse patiantur eos, qui sensus mundi que illecebris adhuc capti, alienum à uocatione sua spiritum latenter fouent; sed tot spinis eorum circumsepian vias, ita vndique conatus infringant, tot eos procellis susque deque veritatura sint, donec eucto ciecto que qui uenis in federat mundi ueneno, purum & uiuidum uocationis hauriant spiritum, hoc solo uiuant, regantur & gaudeant.

Iam ergo quod initio volebamus, ope diuina confectum est, ut scopum tibi ob oculos positam habeas, quod tua omnis uita collimet, & in quem, prudenti uirtutum, quasi sagittarum coniectu, intento cogitatu, directa que continui amoris linea pertingens, nusquam à decoro & perfecto aberres: sed eodem semper uocationis spiritu comite, duce, auspice tutus & laetus, in eam uirtutum arcem & consummationem transcendas, quod nullis, nisi admodum debilitatis, hostium incurribus peruenire ualentibus, de summa non nisi optimè sperare possis perseuerantia. Quis enim uinquam ab eo discesserit instituto, in quo plana & prona sunt omnia, cuius ardentissimo amore flagrat, vim genuinam possidet, tranquilla delectatione perfruitur, desiderata perfectione ornatur? Magna profus ista sunt, & quibus laboribus mercanda, uotis exoptanda: & quoniam tanta sunt, facile persuadent, ut aliquantulum prætereà immoremur.

CAPVT XI.

Alia ad uocationis spiritu obseruationes.

Hunc uocationis spiritum, ut & ipsam uocationem, sic à Deo dari diximus, ut eius primitias, radicem, & initia, nullà nostrâ præcedente vel promerente actione laudabili, dare soleat: hoc autem ea conditione, ut donum illud, quasi pecuniam, multiplicato fenore reddamus, diligenterque uigilando, laborando, nitendo, in maius perfectionis augmentum perseueranter exornemus. Quare, cum otiosis, accepto incubare sit nefas, addo que ad roborandum illum spiritum plurimum conferant.

Ac primò quidem, cuiuspiam in eo uitæ genere præstantis, ac in primis institutoris, & quoniam de nostris agimus, B. Ignatij imitatio ualeat plurimum. Cum enim ab eo, ueluti fonte & origine, tum institutum ipsum, tum reliqui de instituto omnes fluxerint, ab eo que spiritum hauserint, non priùs, neque amplius in alios exundasse credendus est, quàm ipse sibi abundarit: cum que

H

primus